

OBSAH

„Nudný“ život anjelov	3
Sväté Písmo	4
Archanjel Michal	8
Čudotvorné ikony	10
Detská stránka	12
Rozhovory s duchovnými	18
Životy svätých	21
Akcie BPM	24
Zožitok	27
Volániky	28
Poďakovanie	30
Recepty	31

ISTINA

Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XVIII./2013

šéfredaktor: Peter Polakovič
redaktori: Alexander Haluška, Marcela
Hvižďáková, Zuzana Sadilková, Juliána
Polakovičová, protodiakon Ján Husár,
Tatiana Mihaličová, Radka Baková, Miro-
slav Humenský, jerej Štefan Pružinský
pokladníčka: Tatiana Mihaličová
technický redaktor: Marcela Hvižďáková
detská stránka: Janka Kobanová, Lenka
Kimáková
redaktori pre distribúciu: Miroslav Pavlen-
ko, Adriána Pavlenková
korektúra: prot. Peter Kormaník

Vydáva:

Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
tel.: 0948 509 980

e-mail: istina12@gmail.com
IČO: 17075947

www.bpm.orthodox.sk

S blahoslovením Jeho Vysokopre-
osvietenosti Rastislava, arcibiskupa
prešovského a Slovenska.

Vychádza 12-krát do roka.
Ročný príspevok + poštovné 10,40 €

Vaše finančné príspevky posielajte
na adresu redakcie:
Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY
Bayerova 8,
080 01, Prešov,
prípadne na účet Istiny:
4008409298/7500.

Cirkevné schválenie.
Redakcia si vyhradzuje právo
upravovať príspevky v súlade
s učením Cirkvi.
Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

ISSN 1335-6739

Číslo indexu: EV 3633/09

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

„Čokoľvek ste urobili jednému
z týchto mojich najmenších
bratov, mne ste urobili“.
Mt 25,40

Spasi Vás Hospodi!

Obálka: Pút' do Levoče
Pozvánka na ples 2014

Viete, čím sa zaoberajú anjeli? Viete, čo celý ten čas robia? Viete, čo je náplňou ich života? Anjeli neustále oslavujú Boha a plnia Jeho vôľu.

Že je to nuda? Spomeňte si len na svojich anjelov ochrancov. Koľkokrát seba aj ich dostávame do nebezpečných situácií, z ktorých by sme sa sami len horko-fažko dostali. Iste každý z nás bol v situácii, kedy sa nám zdalo, že toto je už koniec a z toho problému sa nikdy nedostaneme. A tu zrazu prišla, „spásonosná“ myšlienka, kedy sme uvideli celkom jasne riešenie našej situácie. Či sa vám nestalo pri náhlenní sa mestom, že ste „len tak podvedome“ zastavili a zrazu sa pred vami len tak mihlo auto? Či vám niekedy nezišla „len tak“ na um myšlienka, že je potrebné sa práve teraz pomodliť? Či ste si „len tak,“ nespomenuli, že dnes je zádušná sobota a vy ste nedali na panychídu za svojich zosnulých? Alebo, či ste sa v noci nezobudili „len tak“ zo zlého sna, alebo či vám „niečo len tak“ nevrvavelo: nechodť tam, bolo by treba urobiť toto?

Verte mi, „len tak“ neexistuje! Náhody neexistujú! Lebo nič sa nedeje bez toho, aby o tom nevedel Boh. „Len tak“ a tá „zhoda okolností“ je práca nášho anjela ochrancu. Treba sa len naučiť načúvať hlasu nášho anjela.

Mať pri sebe anjela ochrancu to je výsada kresťanov. Pri krste nám Boh prideliť anjela, aby nám pomáhal v živote, aby nás posilňoval a prinášal naše modlitby pred Boha. No anjela možno od seba aj odohnať, ba dokonca môžeme o neho aj prísť. Ako? Keď zjavne ukazujeme a význávame, že viac ako Bohu dôverujeme démonom. Návšteva veštice, všelijakých čarodejníkov, odrábačov, liečiteľov, astrológov, nosenie červených šnúrok, amuletov, talizmanov... Týmto všetkými zbytočnosťami vkladáme svoju dôveru nie Bohu a nášmu anjelovi, ale anjelom tmy, ktorí so Stvoriteľom nechceli mať nič spoločné.

Anjeli, to nie sú bacuľaté a milučké postavičky z romantických rozprávok a predstáv. Anjeli sú reálni bojovníci, ktorí každú minútu pomáhajú človeku bojovať so zlom. Nebeské mocnosti sú naši orodovníci pred Bohom a Boží poslovia k ľuďom.

Čtec Alexander Haluška

Ty, Hospodine, si môj Ochranca (2. časť)

Výklad žalmu:

3, 1 – *ΨΑΛΜΟΣ ΔΑΪΔ, ΒΗΕΓΔΑ ὩΒΕΓΓΑΨΕ*
Ὡ ΛΗЦА ЛЕВЕЕАΛΩΜΑ СЫНА СВОЕГѠ –
Žalm Dávidov, keď utekal pred
svojím synom Absolónom. – Hos-
podin Boh podrobil skúške vieru
a trpezlivosť kráľa Dávida, skúške,
ktorá spočívala v mnohých úto-
koch proti nemu zo strany nespo-
četných nepriateľov. Medzi jeho
nepriateľov, okrem cudzích kráľov
a národov, patrili aj Achitofel, jeden
z jeho najbližších radcov a tiež aj
Absolón, jeden z jeho synov. Práve
on si zmyslel, že zavládne nad Izra-
elom namiesto svojho otca a preto
začal voči nemu ozbrojené povsta-
nie. Dávid bol prinútený opustiť
Jeruzalem, svoje kráľovské mesto,
a utiecť s niekoľkými blízkymi ľuď-
mi pred svojím prenasledovateľom
Absolónom. No Hospodin Boh vy-
počul Dávidovu modlitbu – žalm a
zachránil ho z osídliel jeho nepri-
ateľov, ktorí všetci zahynuli hroz-
nou smrťou. Zasiahnutý veľkým
utrpením počas Absolónovho po-
vstania Dávid vzýval k Hospodi-
novi aj slová tohto žalmu.

Hoci história Absolónovho po-
vstania je známa z historických
kníh Starého Zákona, no aj tak je
potrebné si ju v krátkosti pripo-
menúť. Veľký kráľ Dávid po vyko-

naní onoho dvojnásobného hriechu
– smilstva s Betšabe, ženou Uri-
áša, a vraždy Uriáša, sám upadol
do mnohých a rozličných útrap,
utrpení a nešťastí. Nielen susedné
národy sa vojensky postavili proti
nemu, no aj samotní jeho domáci
ho priviedli do zmätku, protizá-
konnosť nasledovala za protizá-
konnosťou.

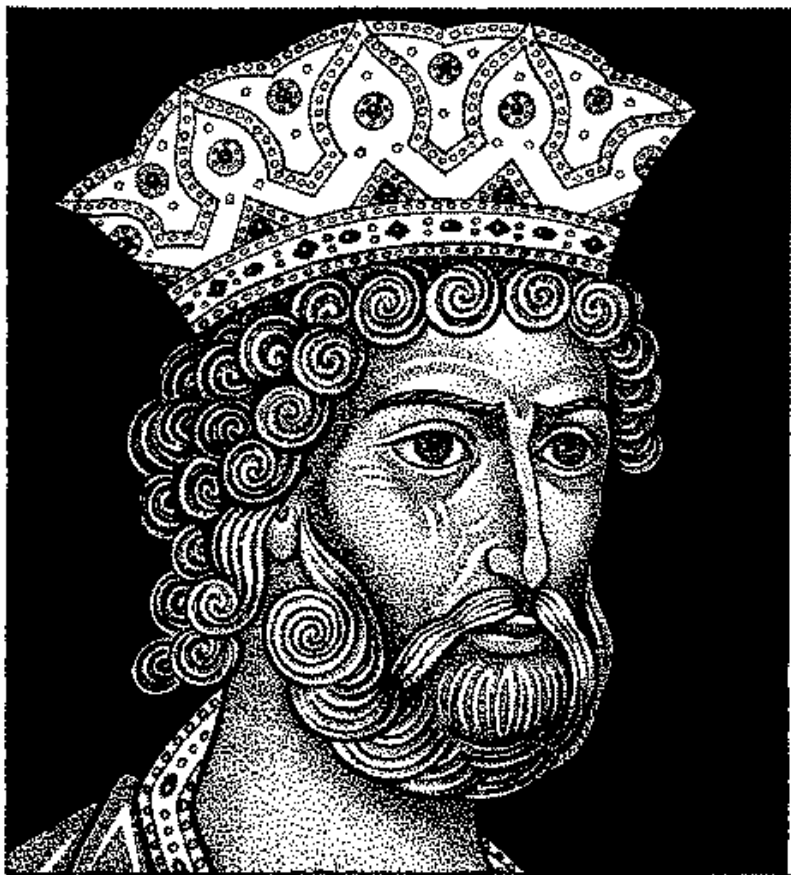
Prorok Dávid nás poučá, aby sme
žili cnostne, múdro, čisto, aby sme
nikomu nerobili zle a neprehliada-
li Božie zákony. Kráľ Dávid utekal
pred vlastným synom, pretože prv
porušil čistotu manželskej vernosti.
A keďže vniesol vojnu do cudzieho
domu, tak z jeho vlastného domu
povstala vojna proti nemu. Zničil
rodinné šťastie inému, preto jemu
samému bolo rodinné šťastie odňa-
té. Práve to Dávidovi predpovedal
prorok Nátan, keď mu oznámil,
že Boh dopustí na neho pohromu,
čo bude z jeho vlastného domu
(2Kr 12, 11-12). Táto pohroma sa
vlastne začala už vtedy, keď jeho
prvorodený syn Amnón (2Kr 3, 2)
zneuctil nevlastnú sestru Támar
(2Kr 13, 14), sestru svojho nevlast-
ného brata Absolóna, tretieho syna
Dávida, ktorý sa narodil v Hebrone
(2Kr 3, 3). Keď sa Amnón odmietol
oženiť s Támar, prichýlil ju k sebe
Absolón (2Kr 13, 20) a od tej doby
znenávidel svojho nevlastného
brata. Svoju pomstu vykonal o dva
roky, keď pri strihaní oviec nechal
Amnóna zabiť, aby pomstil svoju

sestru, ktorú Amnón znásilnil (2Kr 13, 23-29). To bola prvá veľká rana pre Dávida, ktorý veľmi smútil nad stratou svojho syna (2Kr 13, 36). Absolón potom utiekol k svojmu príbuznému do Gešúru, kde prebýval tri roky a kde premýšľal nad ďalšími svojimi skutkami proti Dávidovi.

Absolón bol fyzicky nádherným mužom a predstavoval ideál kráľa. Práve týmto a rozličnými úskokmi si po svojom návrate a falošnom uzmierení sa s Dávidom začal získavať srdcia mnohých Dávidových poddaných, dokonca aj jeho najbližších. Jedným z nich bol Achitofel, ktorý bol Dávidovým radcom. Takto začalo proti Dávidovi povstanie, ktoré viedol jeho vlastný syn Absolón. V Hebrone ho vyhlásili za kráľa nad celým Izraelom a potom s veľkým vojskom tiahol proti Jeruzalemu a svojmu otcovi. Dávid bol nútený ujsť, pretože sa nechcel stretnúť v priamom súboji so synom. No poslal do Jeruzalema svojho priateľa Chušaja, ktorého požiadal, aby sa stal radcom Absolóna a takto odvrátil jeho pozornosť od rád Achitofela, ktoré boli považované za Božie. Keď Absolón vošiel do Jeruzalema ako kráľ, verejne zneuctil Dávidove vedľajšie manželky, aby ho tak ponížil a aby sa naplnilo slovo Hospodinovo, ktoré vyslovil k Dávidovi pro-

rok Nátan (2Kr 12, 11-12). To bola ďalšia ohromná rana pre Dávida, ktorý až do svojej staroby nenašiel rodinný pokoj. Pokým Božia blahaďa spočívala na kráľovi Dávidovi, nič z toho sa k nemu nepribližovalo, keď však kvôli jeho priestupkom Božiu blahaďa nahradil hriech a vášeň, preliť mnoho slz, pretrpel mnoho utrpení. Dávid utekal pred svojím synom, pretože prv utiekol pred Božím Zákom (previnil sa proti Zákomu), ktorý hovorí: nezavraždíš, nezosmilníš (2Mjž 20, 13). Dávid do svojho domu priviedol cudziu ovečku (Betšabe), zabil jej pastiera (Uriáš) a baran z jeho

z boja, zachytil sa svojimi vlasmi do vetiev stromu. Keď takto visel, vrazil mu Joáb, Dávidov vojvodca, do srdca tri kopije (2Kr 18, 14). Smrť Absolóna bola ďalšia ťažká rana pre otcovské srdce kráľa Dávida. Ten aj napriek tomu, že ho syn zneuctil, veľmi smútil a narietal za svojim synom. Po týchto uda-

vlastného domu (Absolón) začal bodať svojho pastiera (Dávid).

Kráľ Dávid utiekol za riekou Kedron. Neskôr, keď Absolón neprijal radu Achitofela, ale Chúšaja, ktorý radil, aby neprenasledovali Dávida a neskoncovali s ním čo najrýchlejšie, prešiel Dávid a jeho družina aj cez rieku Jordán (2Kr 17, 22). Achitofel sa kvôli tomu obesil (2Kr 17, 23). K najväčšej bitke medzi mužmi Absolóna a Dávida došlo v Efrajmskom lese, kde dal Boh zázračne zvíťaziť Dávidovým služobníkom (2Kr 18, 6-8). V tomto lese zahynul aj Absolón, ktorý, utekajúc

lostiach sa Dávid vrátil do Jeruzalema, kde žil až do svojej smrti. Rodinné šťastie sa však jeho domu vyhýbalo.

3, 2 – Гдн, что ея умножиша стѣжающнх мнѣ; мнози востають на мѧ – Hospodine! ako sa rozrástol počet tých, čo ma sužujú! Mnohí povstávajú proti mne. – Kráľ Dávid svoje modlitebné zvolanie začína smutným povzdychom. Smúti, že sa dostal do osídien svojich vlastných, najbližších príbuzných a priateľov. Je to vyjadrenie jeho strachu, celkom prirodzeného a ľudského,

možno aj zmätku v jeho duši. No aj napriek tomu upriamuje svoju myseľ k jedinému Bohu a pýta sa, prečo sa každým dňom rozširujú rady jeho nepriateľov. Práve ich nazval prenasledovateľmi, ktorí ho sužujú, utláčajú a ktorí sa celými skupinami pridávajú k Absolónovi. Čo je príčinou tohto javu? Veď on sám sa ničím neprevínal voči ani jednému z nich, nikomu z nich neublížil, nespôsobil urážky. V druhej knihe Kráľov sa hovorí, že spoločne s Absolónom povstalo proti Dávidovi mnoho ľudí, pretože ich Absolón podviedol a oklamal – „prisvojil si... srdcia izraelských synov“, t.j. vkradol sa do ich srdiec (2Kr 15, 6. 12). V nepokojnej dobe Dávid svojim služobníkom hovoril: „Vstaňte a utečme, pretože pred Absolónom nemáme záchrany“ (2Kr 15, 14). Mnohí povstali proti Dávidovi, takmer celý izraelský národ odstúpil od svojho zákonného kráľa a pripojil sa k Absolónovi. Preto sa vo svojej modlitbe Dávid ponosuje na množstvo svojich nepriateľov.

Prorok Dávid v tomto prípade predzobrazil sebou ponížujúci stav Spasiteľa nášho Isusa Christa na Zemi, ktorého tiež obkolesovalo množstvo nepriateľov. Dávid miloval svojho syna Absolóna a prosil svojich vojvodcov, aby mu nesiahali na život, ak sa im podarí poraziť jeho vojsko. No Absolón v bojoch zahynul, Dávid za ním veľmi smútil a žiaľil, tak ho miloval. Tak aj Isus Christos plakal nad

svojimi nepriateľmi a modlil sa za nich. Achitofel, priateľ a radca Dávida, odvrátil sa od neho, pridala sa na stranu Absolóna a neskôr sa sám zabil. Rovnako aj apoštol Judáš, jeden z najbližších Christových učeníkov, predal Ho, opustil a potom sa sám zabil.

Slovami tohto verša sa taktiež naznačujú aj zákerné, zločinné úklady démonov proti nám veriacim.

Použitá literatúra:

АФАНАСИЙ ВЕЛИКИЙ, св.: Творения в четырех томах. Том 4. Москва : Спасо-Преображенский Валаамский монастырь 1994.

ИОАНН ЗЛАТОУСТ, св.: Творения. Том 5. Свято-Успенская Почаевская Лавра 2005.

ВАСИЛИЙ ВЕЛИКИЙ, св.: Беседы на псалмы. Московское Подворье Свято-Троицкой Сергиевой Лавры, 2000.

ПСАЛТИРЬ в святоотеческом изъяснении. Свято-Успенская Почаевская Лавра 1998. ISBN 5-86868-103-7.

РАЗУМОВСКИЙ, Г.: Объяснение священной Книги псалмов. Москва 2006. ISBN 5-7429-0120-8.

ТОЛКОВАЯ ПСАЛТИРЬ с подстрочным комментарием и краткой историей. Москва 2006.

Protodiakon Ján Husár

Archanjel Michal

Deň pamiatky 8./21. november

Archanjel Michal je jedným z vyšších anjelov, ktorý je úzko spätý so životom Cirkvi. Sväté Písmo

iných podmienkach, ako sú v našom hmotnom svete. Čas, priestor a podmienky pre život majú úplne odlišný obsah. Predpona „archi“ pri niektorých anjeloch poukazuje

učí, že okrem fyzického (hmotného) sveta existuje svet duchovný, ktorý obývajú rozumné bytosti nazývané anjeli. Slovo anjel je z gréčtiny a znamená posol. Sväté Písmo nazýva tieto bytosti anjelmi preto, lebo neraz cez nich Boh dával vedieť svoju vôľu. V čom vlastne spočíva ich život v duchovnom svete, ktorý obývajú a v čom tkvie ich činnosť? O tom v podstate nič nevieme. Dokonca nie sme v stave to pochopiť. Existujú v úplne

na ich vyššiu službu v porovnaní s inými anjelmi.

Meno Michal má pôvod v hebrejčine a znamená „Kto je taký ako Boh.“ Sväté Písmo svedčí o tom, že anjeli sa zjavovali rozličným ľuďom, no vlastným menom nazýval iba niektorých z anjelov. Zjavne menuje tých, ktorí nesú osobitú misiu v utvrdzovaní Kráľovstva Božieho na Zemi. Archanjeli Michal a Gabriel a Rafael sa spomínajú v kánonických knihách. Archan-

jeli Uriel, Salafiel, Jehudiel a Varachiel sú spomenutí v nekánonických knihách Písma. Archanjel Gabriel sa zvyčajne zjavuje niektorým spravodlivým ako posol veľkých a radostných udalostí pre Boží národ (Dan 8, 16, 9, 21; Lk 1, 19-26). V knihe Tobiáš archanjel Rafael hovorí o sebe: „Ja som Rafael – jeden zo siedmich anjelov, ktorí vznášajú modlitby svätých a vystupujú pre slávu Svätého“ (Tob 12, 15). Na základe tohto veríme, že na nebi existuje sedem archanjelov, spomedzi ktorých je jeden aj archanjel Michal.

Archanjel Michal sa v Písme Svätom nazýva „kniežaťom, veliteľom vojska Pánovho“ a vyobrazuje sa ako hlavný bojovník proti diablu a každej neprávosti medzi ľuďmi. Odtiaľ vzniklo aj jeho pomenovanie v Cirkvi „archistratíh – vojvodca.“ Takto sa archanjel Michal zjavil Isusovi Navinovi (Jozuemu) ako pomocník pri obliehaní Zaslúbenej zeme. Zjavil sa prorokovi Danielovi v dni kedy padlo Babylonské kráľovstvo a pri začiatku budovania Mesiášskeho kráľovstva. Danielovi bolo tiež predpovedané to, že archanjel Michal bude pomáhať Božiemu národu v čase prenasledovaní od Antichrista. V knihe Zjavenia (Apokalypse) vystupuje archanjel Michal ako hlavný vojvodca v boji proti drakovi - diablu a ostatným nepokorným (tí, ktorí sa vzbúрили, postavili na odpor, neposlušným) anjelom. „A povstal boj na nebi: Michal i jeho

anjeli bojovali proti drakovi: i drak i jeho anjeli bojovali, ale nevydržali, v Nebi pre nich nebolo už miesta. Veľký drak, starý had, nazývaný diablom a Satanom, zvodca celého sveta zvrhnutý bol na zem a jeho anjeli s ním.“ Apoštol Júda sa v krátkosti zmieňuje o archanjelovi Michalovi ako o nepriateľovi diabla. (Nav/Joz 5, 13; Dan 10; 12, 1; Jud 9; Zj 12, 7-9; Lk 10, 18).

V duchu Svätého Písma považujú niektorí otcovia Cirkvi archanjela Michala za účastníka i druhých dôležitých udalostí v živote Božieho národa, hoci sa na tých miestach nenazýva menom. Napríklad ho stotožňujú s tajomným ohnivým stĺpom, ktorý šiel pred Izraelcami keď utekali z Egypta. On zahubil v mori faraónove vojská. Michalovi tiež pripisujú porážku ohromného asirského vojska, ktoré obliehalo Jeruzalem za proroka Izaiáša (Ex 33, 9, 14, 26-28; 4Kraľ/2 Kr 19, 35).

Cirkev oslavuje archanjela Michala ako ochrancu viery, bojovníka proti herézam a každému zlu. Na ikonách sa zobrazuje s ohnivým mečom v ruke alebo kopijou, ktorá poráža diabla. Na začiatku štvrtého storočia Cirkev ustanovila sviatok „Sobora – Zboru“ svätých anjelov na čele s archanjelom Michalom na 8./21 novembra.

Zdroj: <http://days.pravoslavie.ru/Life/life6742.htm>

Preklad čtec Alexander Haluška

Ikona Božej Matky „V skórbech i pečálech Ufišénije“

Okolnosti prvého objavenia sa ikony Božej Matky „V skórbech i pečálech Ufišénije“ nie sú známe, ale ikonopis svedčí o tom, že je veľmi starobylá. Najprv bola táto ikona kélijnou svätyňou zakladateľa ruského Andrejevského skýtu na Athose jeroschimnícha Vissariona (mních, ktorý je kňazom a má veľkú schimu). 11. októbra 1849, keď mal byť skýt otvorený, Vissarion dal svoju ikonu na požehnanie bratom.

Preslávenie tejto ikony sa zavrášilo v Rusku, vo Vjatskej oblasti v roku 1863, keď do mesta Slobodskoj prišiel z Athosu jeromních Paisij, ktorý so sebou priviezol ikonu Bohorodičky. Ikona bola bohato okrášlená strieborno-zlatým

odevom s brilantovým vencom na hlave Bohorodičky a bola umiestnená do ženského Christoroždestvenského monastiera, v chráme Roždestva Christovho. Obyvatelia mesta sa dňom i nocou vo veľkých davoch ponáhľali pokloniť čudotvornej ikone a Božia blahodať dovolila presláviť ikonu Bohorodičky mnohými zázrakmi.

Ikona „V skórbech i pečálech Ufišénije“ je napísaná do štvorca. Okrem Presvätej Bohorodičky, ktorá je v strede ikony, sú na nej zobrazení aj svätý Ján Krstiteľ a svätý Ján Bohoslov, svätitelia Spiridon Trimifunský a Nikolaj Čudotvorec, veľkomučeníci Georgij Pobidonosec a Dimitrij Solúnsky na koni a prepodobní Antonij, Evfimij, Onufrij a Savva Osvietený. Ikona je okrášlená mnohými odevmi a odev jednej z postáv je zlatý.

Sviatkovanie ikony je ustanovené na 19. novembra/2. decembra.

Modlitba prvá:
Ó Presvätája
Ďivo, Máti Christá
Bóha nášeho, Caríce
Nebesé i Zemlí!
Vonmí mnohoboľíznennomu
vozdychániju dúš
nášich, prížri s
vyšotý svjatýja Tvoje-
já na nás, s víroju i
ľubóviju poklaňá-

juščichsja prečistomu i čudotvórnemu óbrazu Tvojemú. Sé bo hrichmí pohružajemiji i skorbmi oburevajemiji, vzirajušče na Tvój óbraz, jáko živíj Tebí súšče s námi, prinósim smirénna ja molénija náša. Ne ímamy bo inýja pómošči, ni ináho predstátelstva, ni uťišénija, tókmo Tebé, ó Máti vsích skorbjášich i obremenénnych! Pomozí nám nemoščným, utolí skórbí nášja, nastávi na pút pravýj nás zabluždájuščich, uvračúj bolíznennaja serdcá náša i spasí beznadéždnych. Dáruj nám próčeje vrémja žitijá nášeho v míri i pokajániji provodíti, podážď christiánskuju končínu, i na strášnim sudí Sýna Tvojeho javísja nám milosérdaja predstátelnica, da vsehdá pojém, veličajem i slávím Tjá, jáko blahúju zastúpnicu róda christiánskaho, so vsími uhodívšimi Bóhu, vo víki vikóv. Amíň.

Modlitba druhá:

K komú vozopijú, Vladýčice? K komú pribíhnu v hóresti mojéj, ášče ne k Tebí, Caríce nebésnaja? Kto pláč mój i vzdychánije mojé prijímet, ášče ne Tý, Preneporóchnaja, Nadéždo christián i Pribížišče nám, hrišnym? Kto páče Tebé v napástech zaščítit? Ulyši úbo stenánije mojé i priklóni úcho Tvoje ko mňí, Vladýčice Máti Bóha mojeho, i ne prézri mené, trébujuščaho Tvojejá pómošči, i ne otriní mené, hrišnahó. Vrazumí i naučí mjá, Caríce nebésnaja;

ne otstupí ot mené, rába Tvojeho, Vladýčice, za roptánije mojé, no búdi mňí Máti a Zastúpnica. Vručáju sebé mílostivomu pokróvu Tvojemú: privedí mjá, hrišnahó, k tíchoj i bezmjátéžnoj žízni, da plačúsja o hrisích mojích. K komú bo pribíhnu povínnyj áz, ášče ne k Tebí, upováni ju i pribížišču hrišnych, nadéždoju na neizrečénnuju mílošť Tvojú i ščedróty Tvojá okriľajem? Ó Vladýčice, Caríce nebésnaja! Tý mňí upováni je i pribížišče, pokróv i zastuplénije i pómošč. Caríce mojá Preblahája i skóraja Zastúpnice, pokrýj Tvojím chodátajstvom mojá prehrišénija, zaščítí mené ot vráh vídimych i nevídimych; umjahčí sérdca zlých čelovík, vozstajuščich na mjá. Ó Máti Hóspoda mojeho Tvorcá! Tý jesí kóreň d'ívtva i neuvjadájemyj cvít čistotý. Ó Bohoróditelnice! Tý podážď mi pómošč nemoščstvújuščemu plótskimi strástmi i bolíznujuščemu sérdcem, jedíno bo Tvoje i s Tobóju Tvojeho Sýna i Bóha nášeho ímam zastuplénije; i Tvojím prečúdnym zastuplénijem da izbávlúsja ot vsjáki ja bidý i napásti, ó Preneporóchnaja i Preslávna ja Bóžija Máti Marije. Tímže so upováni jem hlahóľu i vopijú: rádujsja, Blahodátna ja, rádujsja, Obradovánnaja, rádujsja, Preblahoslovénna ja, Hospóď s Tobóju! Amíň.

Pripravila **Juliána Polakovičová**

Pokrm na púšti

Vzrušenie opadlo. Izraeliti sa stali svedkami zániku svojich utláčateľov.

Teraz si musia zvykať na nový život. Vydali sa na cestu do Kanaánu, krajiny, ktorú im prisľúbil Boh.

No netrvalo dlho, a už sa znova sťažovali na namáhavú cestu púšťou. Rýchlo zabudli na lopotu a bičovanie v Egypte. Reptajúc prišli k Mojžišovi.

„Prečo si nás sem doviedol?“ sťažovali sa.

„V Egypte sme mali čo jesť. Teraz musíme hladovať. Je to tvoja vina!“

Mojžiš nevedel, čo im má na to povedať. Prosil teda Boha o pomoc.

„Dám ľudu pokrm,“ prisľúbil Pán Mojžišovi a vysvetlil mu, ako sa to má stať.

Mojžiš a Áron sa vrátili s Božou zvesťou k ľudu.

„Čo ste vyčítali mne,“ povedal Mojžiš, „vyčítali ste vlastne Pánovi. On vás vyviedol z Egypta a on vám dá aj najesť. Dnes večer a zajtra ráno to uvidíte.“

V podvečer preletel nad stanovým táborom obrovský krídľ prepelíc. Niektoré, unavené dlhým letom, spustili sa na zem, kde ich hneď pochytili a pripravili z nich chutnú večeru.

Ráno ich zastihlo ďalšie prekvapenie. Keď na svitaní vyšli zo stanov, celá zem bola pokrytá srieňom. Zvedavo ochutnávali drobné vložky. Boli sladké ako medovníky. Nevedeli, čo to je, a preto to nazvali manna, čo značí: „Čo je to?“

Po šesť dní sa objavovala manna a Izraeliti si jej mohli nazbierať toľko, aby stačilo pre všetkých rovným dielom, ale vždy len na jeden deň. V šiesty deň však bolo treba pripraviť dvakrát toľko jedla, aby siedmy deň mohli zasvätiť Pánovi. Bola to svätá sobota, deň odpočinku. Vtedy nemal nikto pracovať.

Voda na púšti

Voda, voda – na tú myslel každý. Ak je človek hladný, rozpálený a vyčerpaný putovaním cez

suchý, vyprahnutý kraj, je to zlé, ale oveľa horší je smäd.

Tri dni namáhavo putovali Izraeliti bez čerstvej vody, a tak boli šťastní, keď konečne objavili studňu. Vodu z nej však nemohli piť, lebo bola horká. Obyvatelia púšte ju nazvali mára – horký prameň.

Ľudia začali reptáť a pýtali sa Mojžiša: „Čo máme piť?“ V bezradnosti prosil Mojžiš Boha o pomoc a Pán mu ukázal kus dreva. Keď ho hodil do vody, horkosť sa z nej stratila. Ľudia sa uspokojili, lebo si mohli uhasiť smäd.

Na ďalšom táborisku však nenašli žiadnu vodu. Opäť sa vybrali za Mojžišom. „Daj nám vodu,“ požadovali a vyhrážali sa. „Prečo si nás vôbec z Egypta doviedol sem? Aby sme tu s našimi rodinami a statkom zahynuli smädом?“

Mojžiša to znepokojilo. Ľudia boli zlí a útoční. Znova sa utiekal o pomoc k Pánovi: „Čo si počnem

s týmto ľudom? Stačí len málo a ukameňovali by ma!“

Pán mu odvetil: „Zober si palicu, ktorou si udieľal Níl, a zaved' starších ľudu ku skale, ktorú ti ukážem. Potom udi na skalu!

Vystrekne z nej

voda a ľudia sa budú môcť napiť.“

Mojžiš urobil, čo mu Boh prikázal. Keď udiel na skalu, vystrekol prameň, ktorého čerstvá voda uhasila všetkým smäd.

Tak veľmi si Mojžiš želal, aby Izraeliti uverili, že ich Pán neopustí.

Pripravila Janka Kobanová

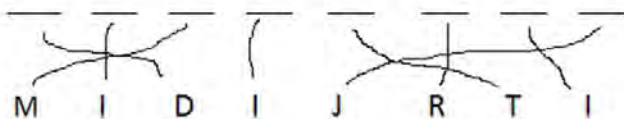
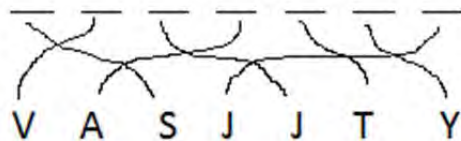
Milí Istinkáci, prišla nám jeseň, začala škola, no my sme na Vás napriek tomu nezabudli a vymysleli sme Vám úlohy.

1. V tejto prvej úlohe Vás čaká osemšmerovka. Vašou úlohou bude nájsť slovíčka ktoré sú pod osem smerovkou.

CH	R	Á	M	D	A	I	M
P	A	V	O	L	P	I	P
A	N	J	E	L	O	T	Ô
A	N	O	E	I	S	U	S
D	A	B	O	H	T	R	T
K	A	D	I	L	O	I	J
I	K	O	N	A	L	E	S
L	I	T	U	R	G	I	A

1. Pavol
2. Apostol
3. Chrám
4. Liturgia
5. Anjel
6. Aď
7. Noe
8. Isus
9. Pôst
10. Les
11. Ikona
12. Anna
13. Kadilo
14. Boh

2. V druhej úlohe sa nám poplietli písmenka, skúste ich vrátiť na políčko, kde patria.

3. Ako v každom čísle, aj v tomto si vymaľujte obrázok.

Pripravila Natalka

Тропáрь: Разрѣшѣлъ єси крѣтѣмъ твоѣмъ
 смѣртѣ, ѿвѣрзѣлъ єси разбѣѣнникѣ рáй:
 мѣронѣсѣцáмъ плáчь преложѣлъ єси, ѡ
 áпѣлѣмъ проповѣдати повелѣлъ єси: ꙗко
 воскресѣлъ єси хрѣтѣ бже, дарѣаи мѣрови вѣлїю
 мѣть.

*Razrušil ješí Krestóm Tvojím smérť, otvѣrzel ješí
 razbѣjniku ráj: Mironósicam pláč preložil ješí,
 i apóstolom propovídati povelil ješí: jáko voskrésł
 ješí Christé Bóže, dárújaj mírovi vѣliju mѣlostʹ.*

*Křížom svojím si zboril smrť a lotrovi si raj
 otvoril, myronosíc plač si premenil a apoštolom
 prikázal si zvestovať, že z mŕtvych vstal si,
 Christe Bože, veľkú milosť svetú darujúc.*

Кондакъ: Не ктомѸ держава смѣртнаа
возмóжетъ держати челоуѣки: хрѣтосъ бо
снѣде сокрушáа и razoráа снлы ѿа.
свазѣмь бывáетъ áдъ, пррóцы согла́сно
ра́дуютса: предста́, глаго́люще, спѣсѣ́шимъ
въ вѣрѣ, и́зыдѣте вѣрніи въ воскрѣ́ніе.

*Ne ktomú deržáva smértnaja vozmóžet deržáti
čelovíki: Christós bo sníde sokrušája i razorjája
síly jejá. Svjazújem byvájjet ád, prorócy sohlásno
rádujutsja: Predstá, hlahóľušče, Spás súščym
v víri, izydíte vírniji v voskresénije.*

*Nezadrží viac ľudí vláda smrti, lebo Christos
zišiel doviač a rúcajúč jej moci. Podsvetie sa
spútava, proroci sa jednohlasne radujú hovoriac:
Pred veriacimi vyvstal Spasiteľ. K vzkrieseniu
verní vyjdite.*

Milí čitatelia, v tomto čísle Vám prinášame rozhovor s d.o. Alexandrom Klebanom, správcom PCO Vyšný Mirošov, Nižný Mirošov a Hutka.

Otázka: Otče, akým spôsobom ste sa dostali na PBF?

Odpoveď: Po úspešnom absolvovaní prijímacích pohovorov na PBF PU v Prešove.

Otázka: Aké boli Vaše študentské roky?

Odpoveď: Pekné. Existovali pre mňa 3 cesty - na fakultu, do kaplnky sv. Jána Bohoslova a do kélie na Seminári. Božím požehnaním a modlitbou mojich otcov duchovných som však nič nezmeškal. Stihol som podľa rady jedného duchovného v chráme nájsť svoju terajšiu manželku, oženiť sa a na promóciách sme už mali syna Mareka. Moja manželka Milenka mi dala k promóciám ešte aj ďalší krásny darček v podobe správy že čakáme ďalšie dieťa – terajšiu dcérku Zuzanku. Myslím, že mi Hospodin poslal počas študenských čias veľa dobrých ľudí. Či už to boli spolužiaci, vychovávatelia, učitelia či zamestnávateľa, ktorými sa od 4. ročníka, keď som bol po absolvovaní FF PU v Prešove a prijatí sv. tajiny manželstva vysvätený na diakona, stali ľudia pracujúci na Úrade Prešovskej pravoslávnej eparchie. Služobnú prax po vysviacke som

absolvoval v katedrálnom chráme môjho nebeského pokroviteľa sv. Alexandra Nevského v Prešove a prichádzal som slúžiť ešte aj na Seminár. Tu by som chcel osobne poďakovať otcom duchovným Michalovi Švajkovi, Petrovi Kormaníkovi a Sergejovi Cuperovi za ich trpezlivý prístup, tak potrebný hlavne v prvých dňoch služby. No zároveň aj za odovzdané skúsenosti a dobré rady. Myslím si, že aj napriek mnohým bežným obmedzeniam, alebo práve vďaka nim, to bola služba v mnohom podnetná, poučná a vnášala do služby a kontaktu s nadriadenými určitú štabnu kultúru.

Otázka: Aký bol Váš najpozitívnejší, alebo lepšie povedané najúsmevnejší, zážitok počas štúdia na PBF?

Odpoveď: Všetky zážitky boli pozitívne. To však chápem až s odstupom času - „Vsjak dar soveršen schoďaj od Tebe Otca svitov...“ (časť zo zaambonovej modlitby liturgie sv. Jána Zlatoústeho).

Otázka: Po tom, ako ste došudovali na fakulte, ktorá bola Vaša prvá cirkevná obec a ako ste sa tam cítili?

Odpoveď: Mojou prvou cirkevnou obcou sa stali PCO Lomné, Bžany a Kručov. Cítil som sa tam veľmi dobre a dodnes tých milých ľudí spomínam vo svojich mod-

litbách k Hospodinovi. Je to taký sentimentálny vzťah. Pri svojej poslednej sv. liturgii, ktorú som slúžil na tejto cirkevnej obci som plakal od dojatia. Vedel som že nejdem na zlé miesto, no predsa som tam prežil s ľuďmi určitú časť svojho života. Myslím si, že prvá cirkevná obec by mala byť za bežných okolností aj poslednou. Ani strom neprináša plody, ak ho presádzate často. Dokonca sv. otcovia priamo neodporúčajú prechádzať z miesta na miesto - vnímajú to ako pokušenie od diavla. Už siedmy rok je našou duchovnou rodinou PCO Vyšný Mirošov a filiálky Nižný Mirošov a Hutka. Našli sme tu v našich veriacich skutočnú rodinu ochotnú postaviť sa a pomôcť, ak je to potrebné. Nie je nič dôležitejšie ako pokoj, láska a porozumenie na farnosti. To sú tie dobré podmienky (vrámia blahopolučnoje), keď zasiate semenka postupne môžu priniesť dobrú úrodu. Veríme, že Hospodin požehná, aby táto cirkevná obec bola pre nás tichým prístavom do konca našej služby Cirkvi. Cítil som sa a cítim sa aj teraz veľmi dobre, pretože som veľkú oporu a pomoc našiel od samého začiatku u mojej manželky Milenky Klebanovej, rod. Demčíkovej. Vniesla do nášho vzťahu rovnováhu, k môjmu očareniu Svätou Horou Athos a výšinami duchovného života, zdravý sedliacky zemplínsky rozum – pevné postavenie nohami na zem, váženie si partner-

ského života, materstva, otcovstva – schopnosť žiť v každodennej realite so zmyslom pre duchovný život. Dodnes ju vnímam ako dar od Boha a pomocníčku v boji s mojimi osobnými vášňami, duchovnou prelesťou - ako osobu, ktorá mi keďkoľvek dokáže nastaviť zrkadlo a dať spätnú väzbu. Počul som, že v Rumunskej cirkvi je zvyk, že pri vysviacke na kňaza je prvou, ktorá prijme požehnanie a pobožká ruku od novokňaza, jeho manželka (mátuška, pani). Tak sa potom ruka v ruke postaví pred národ Boží a spolu sa mu poklonia, na znamenie toho, že od toho dňa mu začínajú spoločne slúžiť. Myslím si, že je to pekný zvyk. Aj v Starom Zákone v knihe Ekleziast (Kazateľ) sa píše, že je lepšie byť dvom ako samému (Ek 4, 9-10). Aj mátuška, ak je správne zapojená od začiatku do tejto služby a nájde si svoje prirodzené miesto, sa určite bude cítiť lepšie, ako keby mala byť len „slúžkou na fare“. Niekedy sa mi vidí, že niekedy sa objavuje i mylné vnímanie postavenia ženy v manželstve (pre niektorých majú ich ženy azda menšiu cenu ako ľava pre bedúna). Myslím že je to extrém, ktorý vyplýva z duchovného stavu človeka, prípadne z osobného sklamaní niektorých ľudí, ktoré však netreba generalizovať. Možno aj naše očakávania nie sú vždy reálne. Berieme si konkrétneho človeka, z konkrétneho rodinného prostredia, s konkrétnymi vášňami a niekedy

aj chybami – no kto je bez chyby, bez viny... Apoštol Pavol hovorí o vzťahu muža a ženy v manželstve ako o vzťahu Isusa Christa a Cirkvi (Poslídovanie vinčánija – Ef 5,22-25). Isus Christos často trpel a trpí nedostatky členov svojej Cirkvi, aby im dal možnosť na pokánie a práve za týchto nedokonalých ľudí aj svoj život položil... My by sme niekedy chceli žiť ako kňazi väčšinouvej cirkvi na Slovensku – ako „slobodní parobci z Kapušan“, aby nám nikto nerozkazoval, ale pritom mať poruke vždy slúžku, kuchárku a milenku v jednej osobe. Takej egoistickej láske nás Isus Christos ani pravoslávni svätí neučili. Aký príklad si z nás zoberú naši veriaci a mladí bohoslovci? Ako hovoril v jednom rozhovore gruzínsky patriarcha Ilija II.: „Láske sa nedá naučiť, je to dar, ktorý dostávame od Boha za našu snahu v duchovnom živote a za pozorné počúvanie a plnenie Jeho vôle“. Kto však pre nás môže byť bližnejší ako naša polovička – pre manželku manžel a pre manžela manželka? Sme po rusky „supruhy“ - spoločne ťaháme záprah rodinného života, pre ktorý sme sa slobodne rozhodli. Dobrý záprah je ten, ktorý sa ťahá spoločne, toleruje sa, rešpektuje sily jeden druhého, pomáha si navzájom... Neuteká egoisticky, nepozerajúc pritom na sily, duchovný stav a spásu toho druhého. Myslím, že duchovný, ktorý z nejakého dôvodu nemá možnosť

naučiť sa, čo je to žiť roky v manželstve, či určitom type spoločnosti (napr. v monastieri), môže mať problém rešpektovať a vnímať duchovný stav, sily a potreby svojich veriacich. Ťažko bude viesť národ Boží do zeme zaslúbenej – Cárstva Nebesného. V tom lepšom prípade tam utečie sám, no určite sa ho budú pýtať: „Kde si zabudol národ Boží“? Nie si mních – monos, ktorý sa stará len o spásu svojej duše. Ty si pastier - bolo ti zverené stádo, duchovná rodina. Skutočne nebolo nikoho, koho by si v jeho nemoci vyložil aspoň na plecía a tak priniesol sem...“?

Otázka: Čím by mal osloviť kňaz mladého človeka, aby sa mladý človek živo zapájal do cirkevného života?

Odpoveď: Nestačím kupovať špekáčky a strúhať ražne... Ale teraz vážne. Mal by mu dať možnosť uvidieť vo svojom blížnom Boží obraz, na ktorý sme boli stvorení. Takýmto spôsobom sa celkom zmení pohľad človeka na svet, ľudí i Božiu prozreteľnosť, ktorá nás sprevádza naším životom. Slová ani ľudské sily na to nestačia, ale u Boha je všetko možné. Najlepšie bude, keď mu ukáže človeka Božieho a bude pritom rešpektovať jeho slobodnú vôľu...

Pripravil Miroslav

Prepodobný Joanikij Veľký Deň pamiatky 4. november

Prepodobný Joanikij Veľký sa narodil v roku 752 v Bitýnii v dedinke Marikati. Jeho rodičia boli veľmi chudobní a nemohli mu poskytnúť ani základné vzdelanie. Od malička pásol domáci dobytok, jediný majetok, ktorý rodina mala. V duši Joanikija vládla láska k Bohu a modlitba. Často sa stávalo, že znamením čestného kríža prežehnal stádo a odchádzal na osamelé miesto, kde sa celý deň modlil. A ani zlodeji, ani zver sa k stádu nepribližovali.

Na rozkaz imperátora Leva IV. (775-780) boli vyslaní po celej ríši poslovia, ktorí po mestách a dedinách hľadali čím lepších mladých mužov na vojenskú službu. Do imperátorského vojska bol zverbovaný aj mladý Joanikij. Dobrým mravom si získal náklonnosť ľudí vo svojom okolí, ale ako chrabrý vojak bol strašný pre nepriateľov. V imperátorskom vojsku slúžil Joanikij šesť rokov. Nie raz bol vyznamenaný veliteľmi i dokonca samotným cisárom. Ale vojenská služba skľučovala, a jeho duša túžila po podvihu samoty. A Hospodin pozval vojaka Joanikija k sebe do služby.

Prepodobný Joanikij sa zriekol sveta a zrazu chcel odísť na púšť. No na radu skúsených mníchov – starcov prežil ešte dva roky v monastieri. Tu si prepodobný zvykal

na mníšsku poslušnosť, poriadok i pravidiá mníšskeho života, naučil sa čítať a písať, naučil sa naspamäť tridsať psalmov (žalmov) kráľa Dávida a až tak po vnuknutí Božom sa vzdialil do púšte.

Tri roky prežil v hlbokkej samote. Iba raz v mesiaci mu pastier prinášal trochu chleba a vody. Dni a noci trávil podvižník v modlitbách a spievaní žalmov. Po každom verši žalmu sa Joanikij modlil modlitbu, ktorú v trochu pozmenenej podobe ochraňuje Pravoslávna cirkev dodnes. „Upovánie moje Otéc, pribížišče moje Syn, pokrov moj Duch Svjatyj!“ Náhodne sa stretol so svojimi kolegami z vojny, svätý zanechal túto pustovňu a vzdialil sa do Konturijských hôr.

Až po dvanástich rokoch podvižníckeho života prijal pustovník postrih (vysviacka, pri ktorej sa kandidátovi za mnícha strihajú vlasy v tvare kríža) za mnícha. Tri roky po postrihu prežil prepodobný Joanikij v zatvore (život v samote), spútaný okovami. Po tom sa vydal do Chelidónu k veľkému pôstnikovi Georgijovi (jeho pamiatku si pripomíname 21. februára). Spolu prežili tri roky a za ten čas sa svätý Joanikij naučil celý Psaltýr naspamäť. Keď zostal, usadil sa v Antidievej príbytku (monastieri) a tam žil v zatvore až do svojej smrti.

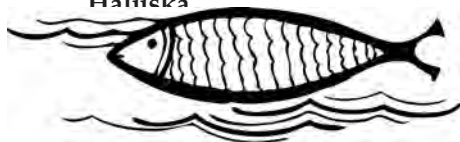
Svätý prepodobný Joanikij prežil v podvihoch sedemdesiat rokov

a dosiahol vysokej duchovnej dokonalosti. Milosťou Božou získal dar proroctva, ako o tom svedčí jeho učeník Pachomij. Prepodobný starec sa počas modlitby vznášal nad zemou. Počas povodne prešiel cez rozvodnenú rieku, svätý Joanikij sa mohol stať neviditeľným pre ľudí, ba dokonca mohol i iných urobiť neviditeľnými pre ľudský zrak, tak napríklad oslobodil uväznených Grékov pred očami množstva strážnikov. Ani jed, ani oheň, ktorým chceli ublížiť nepriateľa svätému Joanikijovi, nič neurobili, dravé zvieratá sa ho ani nedotkli. Prepodobný tiež zachránil mladú monašku (mníšku), ktorá chcela zanechať monastier kvôli tomu, že sa chcela vydať. Zobral na seba vášeň, ktorá mučila mladú monašku, modlitbou a pôstom zničil nepriateľský útok. Prepodobný Joanikij sa vopred dozvedel o svojom odchode z tohto života. K Hospodinovi odišiel štvrtého novembra 846 ako 94 ročný.

Prepodobne otče náš Joáníkije molí Bóha o nás!

Podľa portálu pravoslavie.ru

Preložil a spracoval čtec Alexander
Haluška

Svätí mučeníci Galaktion a Epistimia Deň pamiatky 5. november

V meste Emese Finikojskom žili bohatí a významní manželia Klitofon a Levkippija. Dlhý čas nemohli mať deti. Mnoho zlata dali pohan-ským kňazom (žrecom), no dieťa počať nemohli. V meste Emes v III. storočí vládol Sekund, Sýrijec postavený za správcu mesta rímskymi cisármi. Bol to nemilosrdný a horlivý prenasledovateľ kresťanov. Na výstrahu kresťanom dal po uliciach mesta vystavovať dômyselne zostrojené mučiace nástroje. Aj najmenšie podozrenie, že človek patrí k „sekte Galilejcov“ (tak pohania nazývali kresťanov) stačilo k tomu, aby bol zatknutý a mučený. Odhliadnuc od toho sa mnohí kresťania dobrovoľne oddávali do rúk katov, želajúc si trpieť za Christa.

Starec menom Onufrij chodil po Emese od domu k domu prosiac almužnu. Ten pod žobráckymi handrami skrýval svoju mníšku a presbyterskú (kňazskú) hodnosť. Kde videl možnosť obrátiť ľudí od pohlúdenia v pohanstve, všade tam hlásal Christa. Raz zašiel do domu bohatej Levkippie. Prijímajúc od nej almužnu, vycítil, že sa žena trápi. Preto sa spýtal na dôvod jej zármutku. Domáca rozpovedala starcovi príbeh o rodinnom nešťastí. Onufrij sa ju snažil

potešiť. Rozpovedal jej o jedinom pravom Bohu, o Jeho milosti a všemohúcnosti, hovoril o tom, že Boh vždy vypočuje tých, ktorí sa s vierou obracajú k Nemu za pomocou. Levkippiinu dušu naplnila nádej. Uverila a prijala svätý krst.

Zanedlho po tom mala Levkippija sen. Bolo jej zjavené, že čoskoro počne syna, ktorý sa stane pravým nasledovníkom Christa. Manželka spočiatku skrývala pred mužom túto radosť. No keď sa chlapček narodil, odhalila svoje tajomstvo manželovi a presvedčila ho, aby sa pokrstil. Chlapčeka nazvali Galaktion. Rodičia ho vychovali v kresťanskej viere a dali mu dobré vzdelanie. Mohol urobiť skvelú kariéru, ale Galaktion sa upriamoval k nepoškvrnenému mníšskému životu v samote a modlitbe.

Keď mal Galaktion 24 rokov, otec sa rozhodol, že ho treba oženiť. Našiel mu aj nevestu. Krásnu a skvelú nevestu Epistimiju. Syn sa neprotivil vôli otca, no Božím riadením bola svadba na nejaký čas odložená. Galaktion často navštevoval svoju nevestu. Postupne jej odkryl svoju vieru v Christa, obrátil ju ku kresťanstvu a sám ju potajme pokrstil. Spolu s Epistimijou sa pokrstil aj jeden jej sluha, Evtolmij. Novopokrstení sa podľa príkladu Galaktiona rozhodli žiť mníšskym životom. Odišli z mesta a ukryli sa na hore Publion. Existovali tam dva tajné monastiere. Mužský a ženský. Noví mnísi museli vziať na svoje

plecia všetku fyzickú prácu, lebo mnísi v obidvoch monastiéroch už boli starí a nemocní. Takto sa mnísi niekoľko rokov podvيزali v námahe, pôste a modlitbe.

Raz mala Epistimija vo sne videnie. Ona i Galaktion stáli v nádhernej paláci pred Svetlým Kráľom. A Kráľ im podáva zlaté vence. Bola to predzvesť ich skorej mučeníckej smrti. Pohania sa dozvedeli o existencii monastierov. Bol vyslaný oddiel vojakov, aby pochytil mníchov. No mnísi i mníšky sa stihli ukryť v horách. Iba Galaktion nechcel utekať a tak ostal vo svojej kélii (domčeku) čítať Sväté Písmo. Keď Epistímija videla ako vojaci vedú spútaného Galaktiona, uprosila igumenu (predstavenú monastiera), aby ju pustila, lebo chcela prijať muky za Christa spolu so svojím snúbencom a učiteľom. Iguména so slzami blahoslovila Epistímiju na podvih. Svätí pretrpeli veľmi ťažké mučenia, no pri tom sa modlili a oslavovali Christa. Na príkaz sudcu ich rozštvrtili. Evtolmij, bývalý sluha Epistimije a jej brat v Christu, tajne pochoval telá svätých mučeníkov a napísal ich životopis, na svedectvo pre budúce generácie.

Svjatyji múčenicy Galaktióné i Epistímije, molíte Bóha o nás!

Z portálu pravoslávie.ru

Preložil čtec Alexander Haluška

Spoznávanie prírody

V Stropkove 15. augusta 2013 pri chráme bolo mládežnícke stretnutie. Na začiatku nášho stretnutia sme si povedali ako Boh stvoril svet. Naučili sme sa ako užitočne využívať dary prírody, ale aj ako sa ubližuje prírode a ako ju máme chrániť. Urobili sme si herbár, kde boli liečive rastliny. Boh nám stvo-

ril veľa rastlín, bylín a my sme sa naučili, ktoré nám pomáhajú a pomáhajú aj liečiť choroby. Malé deti si kreslili s kriedami na chodník.

Na tričká sme si napísali cirkevnou slovančinou svoje mená a ozdobili si ich peknými obrázkami. Pomocou plastelíny sme si vymodelovali plody prírody ako napríklad ovocie, zeleninu, zvieratká a rôzne iné veci. Z voskových plátov sme sa naučili modelovať sviečky. Dozvedeli sme sa, z čoho a ako vzniká vosk. Nezabudli sme ani na

hry ako futbal a naháňačku okolo chrámu. Toto naše veselé stretnutie sme ukončili večerňou. Za dobré počasie a za to, že sme sa mohli stretnúť, naša vďaka patrí predovšetkým Hospodu Bohu. Naše ďakujem patrí aj otcovi duchovnému Paľovi.

pripravil Paľko Bobak

Pravoslaviáda 2013

Ďalší úspešný ročník našej Pravoslaviády máme za sebou. Tradične sme ho začali s modlitbou „Carju nebesnyj“ a s požehnaním nášho vладыky Juraja, arcibiskupa michalovsko-košického, ktorý takéto naše akcie veľmi rád podporuje. Poprial našim mládežníkom, aby sa tu všetci cítili tak, ako sa cítili apoštoli, keď boli s naším Spasiteľom Isusom Christom na hore Tábor, počas Jeho Premene, teda veľmi dobre. Taktiež nám poprial veľa pekných a napínavých

športových zápolení a úspešných výsledkov. Nášmu vладыkovi sme na pamiatku venovali hrnček s logom 8. ročníka Pravoslaviády.

A začali sa športové súboje. Prebiehali v korektnom, kresťanskom, ale napínavom duchu. Najväčším zážitkom bolo určite finále vo volejbale, počas ktorého sa všetci cítili ako na skutočnej olympiáde. Povzbudzovaním nebolo konca-kraja. Aj naši košickí mládežníci prispeli k zdarnému priebehu tohto podujatia, nakoľko sa vo futba-

lovom turnaji dostali až do finále, ktoré napokon aj vyhrali.

Bodkou za týmto podujatím bolo vyhlásenie výsledkov.

A tu ich máme :

VOLEJBAL:

1. SOBRANCE
2. BULDOGS
3. CYCLE

FUTBAL:

1. KOŠICE
2. BULDOGS
3. FUTBALISTI

STOLNÝ TENIS:

1. mitr. prot. Mgr. Vasil Bardzák, PhD., protosynkel (riaditeľ) MKPE
2. Erik Goga
3. Lukáš Mikulanič

Poďakovanie patrí predovšetkým Hospodu Bohu za vydarený deň. Veľké poďakovanie patrí aj našim mládežníkom, ktorí to všetko pripravili. A nesmieme zabudnúť aj na sponzorov, na naše rodinky, ktoré pripravili veľmi chutné domáce koláče aj zákusky a rôzne iné dobroty. Naše ďakujem patrí aj p. Ing. Štefanovi Berešovi, ktorý pre všetky stupne víťazov zakúpil trofeje s označením akcie. Skrátka, ďakujeme všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na 8. ročníku Pravoslaviády.

Sláva Bohu za všetko !

Mládežníci z Košíc

*Ekumenická konferencia v
Strednej Európe pod názvom
Viera a Spoločenstvo*
(Faith and unity)

11-13. október 2013 Budapešť

Na konferencii pod názvom *Viera a Spoločenstvo*, ktorá sa konala v dňoch 11. až 13. októbra v Budapešti, sa zúčastnili aj naši mládežníci. Spomínaná konferencia mala za cieľ začať novú tradíciu stretávania sa mladých ľudí rôznych vierovyznaní, a tým dosiahnuť búranie hraníc, predsudkov a nevedomostí. Vďaka tejto možnosti sa mládež krajín V4 mohla stretnúť na jednom mieste a dostala šancu spoznať sa, porozprávať sa o viere a vymeniť si skúsenosti. Mladí ľudia rôzneho vierovyznania, dokonca pochádzajúci aj z rovnakej krajiny, sa mohli stretnúť a vymeniť si svoje duchovné skúsenosti či zážitky. Spektrum tém bolo veľmi široké a každý z nás mal možnosť si vybrať problematiku, ktorá ho v rámci konferencie zaujímala. Ponúkané boli rôzne témy ako Spiritualita a Pseudo-spiritualita, Dobrovoľnícka práca, Strach, predsudky a rasizmus, Príbehy židovských rodín v 20. storočí, Ekonomika a teológia, Problematika Internetu a jej závislosti a mnoho ďalších. Nás mladých podporili svojou prítomnosťou, samozrejme, aj duchovní z rôznych cirkví.

Organizátori sa snažili podať mladým ľuďom možnosť otvoriť sa jeden druhému, a taktiež svetu ako

takému, v ktorom žijeme a v ktorom je práve náboženstvo, solidarita a pochopenie najdôležitejšie. Všetky vierovyznania sa síce odlišujú, ale aj napriek tomu by mali byť mladí ľudia tolerantní a učiť sa jeden od druhého. Jedným zo základných cieľov konferencie bolo nadobudnutie a udržanie si kontaktov medzi mladými ľuďmi. Medzi hlavné myšlienky konferencie patrí to, že z rôznorodosti je potrebné vyťažiť a nie brať ju ako nevýhodu, aj keď sme síce z rôznych kútov krajín V4, máme odlišnú kultúru či už náboženskú, alebo národnú, pochádzame z rôznych rodín a predsa máme niečo spoločné a môžeme to využiť. Lásku a vieru v Boha je potrebné šíriť v súčasnosti medzi mladých ľudí, a ak sa nájdú aktívni mládežníci v rozmanitých spoločenstvách, ktorí sú tolerantní a otvorení komunikácii a spolupráci, tak by z toho mohla vzniknúť krásna tradícia.

V tejto príjemnej atmosfére sme strávili úžasné tri dni, nadviazali sme úzky kontakt s naším maďarským Bratstvom pravoslávnej mládeže, čo je veľmi dôležité. Keďže sme susedia, bolo by výborné, ak by medzi bratstvami z krajín V4 fungovala ešte užšia a intenzívnejšia spolupráca ako doteraz. Zavŕšením konferencie bolo zúčastnenie sa na byzantskej liturgii, kde nás naši maďarskí mládežníci prijali náramne príjemne a cítili sme sa ako doma.

Janka Zajarošová

Jeden turista sa raz náhodou zastavil v malebnej dedinke na vidieku. Jeho pozornosť upútal malý cintorín. Obkolesoval ho drevený plot a naplňalo ho množstvo stromov, vtákov a nádherných kvetov. Turista pomaly kráčal pomedzi biele pomníky roztrúsené medzi stromami.

Začítal sa do nadpisov na hroboch. Prvý: Janko Targe, žil 8 rokov, 6 mesiacov, 2 týždne a 3 dni. Bolo tu pochované malé dieťa.

Zvedavý muž pozrel na vedľajší hrob. Denis Kalib, žil 5 rokov, 8 mesiacov a 3 týždne. Ďalšie dieťa...

Čítal náhrobné nápisy jeden za druhým. Pobalil sa: meno a presný vek pochovaného. No človek, ktorý žil najdlhšie, sotva dovŕšil jedenásť rokov... Cítil, ako sa ho zmocňuje veľká bolesť. Sadol si a rozplakal sa.

Starenka, ktorá prechádzala okolo, zastala a potichu pozorovala ako plače. Potom sa ho spýtala, či tu má pochovaného príbuzného.

„Nie, nie, nemám tu príbuzného,“ povedal turista. „Čo strašného sa tu prihodilo? Aká hrozná kliatba spočíva na týchto ľuďoch, že všetci zomierajú ako deti?“

Starenka sa usmiala povedala: „Upokojte sa. Žiadna kliatba neexistuje. Jednoducho to dodržiavame prastarý zvyk. Keď dieťa dovŕši jedenásť rokov, rodičia mi darujú zošitok ako tento tu, ktorý nosím na krku. A podľa tradície od tej chvíle vždy, keď niekto z

nás prežíva niečo veľmi výnimočné, zapíše si, ako dlho trvala chvíľa jeho intenzívneho a hlbokého šťastia Zaľúbia sa... Ako dlho trvala veľká vášeň? Týždeň? Dva. Tri a pol? A potom... Ako dlho trval pocit spojený s prvým bozkom? Minútu a pol? Dva dni? Týždeň? A očakávanie alebo narodenie prvého dieťaťa? A sobáš priateľov? A vysnívaná cesta? A stretnutie so súrodencom, ktorý sa vrátil z diaľky? Ako dlho trvala radosť z týchto situácií? Hodiny? Dni? A tak si do zošitka zapisujeme každú chvíľu, v ktorej prežívame radosť... Každú chvíľu. Keď niekto zomrie, podľa toho zvyku otvoríme jeho zošitok a spočítame, ako dlho prežíval plnú a úplnú spokojnosť, aby sme výsledok zapísali na jeho hrob. Pretože podľa nás je len toto čas, ktorý naozaj prežil.“

Neobmedzuj sa len na to, že si... žil!

Neobmedzuj sa len na to, že sa dotýkaš...cíť!

Neobmedzuj sa len na to, že sa pozeráš...pozri!

Neobmedzuj sa len na to, že počuješ...počúvaj!

Neobmedzuj sa len na to, že hovoríš...povedz niečo!

Z knihy Bruna Ferrera A kvety jednoducho rastú – Malé príbehy na potešenie duše

Pripravila **Radka Baková**

Nikdy sme sa nevideli. Ona mi posielala listy, napísané kostrbatým písmom na štvorčekových papieroch vytrhnutých zo zošita. Zmätene a úzkostlivo sa mi snažila prerozprávať príbeh o svojom duchovnom blúdení, o pádoch a, smiem dúfať, o niektorých duchovných prezretiach. Bolo v nich veľa všetkého – zostalo na mne správne zoradiť udalosti.

Prvé spomienky Jevdokiji sa viažu k povojnovým rokom. Prebúdajúc sa, videla pred sebou kút s babičkinými ikonami – babička sa klačiac na kolenách, modlila. Slnéčné svetlo zalievalo izbu, v ktorej rozvoniavali žaluďové placky. Teraz, v starobe, chápe, že v tých časoch bola tak blízko k Bohu, ako nikdy potom.

„Vtedy som milovala všetkých ľudí, hlavne, samozrejme, blízkych. Milovala som do zamretia srdca. Všetko som milovala: riečku, nebo, rodičovský dom. Deň sa začínal babkinou modlitbou i babkinou modlitbou končil.“

Ďalej žena spomína, ako to všetko začalo miznúť. Ona si pamätá chvíľu, keď uvidela na kamarátke nové šaty s volánikmi. A tie volániky jej závidela. Potom závidela druhej kamarátke nové hnedé topánky. A cez závišť v ňu vošli túžby zhubné pre dušu.

Ona vyrástla, vydala sa. Porodila tri dcéry. Pracovala na družstve. A všetok jej ostatný život bol zasvä-

tený tomu, aby nežila horšie ako ostatní. A ak by to bolo možné, tak aj lepšie. Nadobúdala nábytok, koberce, chladničky, televízory, magnetofóny...Keď zostarli, zamieňali ich novými. A v mene týchto vecí, spomína Dusja, uplácala, falšovala dokumenty, klamala. Ale peňazí stále nebolo dostatok. Začali preto chovať dobytok na predaj, zaviedli chov sliepok, hus, moriek. Kvôli tejto práci sa jej muž stal invalidom. Všetko mali. Dom dostavovali, rozširovali. A tak sa dožila sedemdesiatych rokov. A zrazu jej dom za jednu noc zhorel. Do tla.

Celá dedina pomáhala hasiť. Žiaden majetok sa nepodarilo zachrániť. Stihli iba vypustiť dobytok zo stodoly. Sami vybehli na ulicu – ona bosá len v župane, a on v teplákoch.

Ráno manželia sedeli na lavičke oproti pahrebisku. Spolu s nimi kocúr. Prišla krava aj koza. A ostatné zvieratá sa rozutekali a rozlietali. A tu, vetrík privial slabú vôňu žaluďových placiek: za záhradami bol dubový háj, a určite, spadli do ohňa žalude. Bola to vôňa z detstva.

Okolo nich prechádzal kňaz, ktorý išiel do chrámu, aby sa pripravil na liturgiu. On takisto tú noc pomáhal hasiť požiar. Evdokija ho nasledovala a prišla do chrámu. Kňaz sa pripravoval na bohoslužbu a potom sa opýtal: „Čo potrebuješ?“ Ona sa zamyslela a povedala:

„Poďakovať Bohu.“ Dusja sa bála, že kňaz si pomyslí, že sa zbláznila. A on pokojne a s pochopením prikývol: „Poslúžime ďakovný moleben.“

Vyšla po molebne na ulicu. Pocítila ľahkosť. Dospelí sa ponáhľali do práce, deti do školy. „Ako milujem tých ľudí!“ napadlo Evdokiji. Medzitým ešte včera bolo skoro so všetkými pohádaná.

Susedia ju pozvali na šálku čaju. Keď sedeli za stolom, zrazu k ním zašla roďačka z dediny, ktorá sa dávno presťahovala do mesta. A v dedine jej ostal rodičovský dom.

On chátal, pretože jej rodičia zomreli. Niekoľko jej povedal o požiari, a ona hneď prišla na veľkom peknom aute. Hovorí: „Chodte, žite v tom dome! Tu sú kľúče. A aby neboli nedorozumenia, ja vám ho predám za symbolickú cenu. Ja ho nepotrebujem.“ Manželia odpovedali: „My nemáme žiadne peniaze. Dokonca ani symbolické.“ Napriek tomu zašli na správu. Tam už bola pripravená pre nich materiálna pomoc. „Dostanete a podpíšte sa!“

Odomkli dom, a ukázalo sa, že sa veľmi podobá na ten, v ktorom

Dusja strávila detstvo. Dokonca aj ikony boli ako babkine. A Dusja sa potešila.

Tu začali prichádzať susedia. Priniesli im jedlo, šaty. Vrátili im sliepky, kačky a morky. No Evdokija povedala: „Kde odleteli, tam nech aj žijú.“ Nechali si kozu kvôli mlieku a kravu predali. A tak sa zariadili.

Evdokija má dospelé vnučky. Žijú v mestách, študujú. A ona píše: „Uvidím v televízore nejaký kožuš, pomyslím si: Bolo by dobré, ak by aj vnučka mala taký kožuš.“

Potom hneď pomyslela: „Opäť volániky!“

Tým požiarom mi bol daný návod, ako mám pochopiť život. On je pre mňa špeciálny. Bridlica od ohňa vybuchovala a rozlietala sa do susedských dvorov, no u nikoho nič nezačalo horieť. Tak to bol pre mňa znak, bolo mi ukázané. Ako som vďačná Bohu, že nikto ďalší netrpel! Kvôli mne a mojim volánikom.“

Z knihy *Rajskije chutory*

Preložila Alena Hvižďaková

Pod'akovanie

Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku SYNDESMOS sa chce veľmi pekne poďakovať za finančné dary, ktoré ste nám venovali počas „Sritenskej Zbierky“.

Ďakujeme Hospodinu Bohu za to, že medzi nami sú ľudia, ktorí si uvedomujú potrebu misie medzi mladými. Cirkev je každým dňom povolávaná k aktívnej práci a starostlivosti o mladú generáciu pravoslávnych. A práve to sa uskutočňuje aj prostredníctvom akcií, podujatí, súťaží, duchovných stretnutí, vedením internetových stránok Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS.

Zo srdca ďakujeme všetkým ľuďom dobrej vôle, ktorí prispievajú na prácu mládeže v našej Cirkvi. Nech Hospodin Boh Vám blahosloví a daruje veľa zdravia, pokoja a radostí. Nech Boh pamätá na tento Váš dar vtedy, keď to budete najviac potrebovať.

Spasi Hospodi!

Vedenie Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS

Zbudská Belá	50	Ulič	105
Ubľa	33,80	Hanigovce	12
Gerlachov	40	Ruský Potok	59,46
Klenová	50	Uličské Krivé	48,03
Ladomirová	100	N. Jablonka	70
Čabiny	100	Jarabina	100
Spišská Nová Ves	80	Lukov	50
Stará Ľubovňa	100	Humenné	100
Vernár	105	Svidník	182
Vydraň, Palota	85	Kurov	100
Runina	60	Medzilaborce	345

Dodatočne sa chceme poďakovať veriacim z PCO Nižná Jedľová za dar 50 €, ktorým prispeli ešte do minuloročnej zbierky.

Nech Hospodin Vám blahosloví radosť, lásku i pokoj Boží.

Cuketová nátierka

1 tofu biele
1 cibuľa
4-5 strúčikov cesnaku
1 mladá cukina
1 menšia karotka
Soľ
Mleté čierne korenie
1 ČL lahôdkového droždia
troška oleja

Tofu s asi 1PL oleja a tou šľavou, s ktorou je balené, pomixujeme do hladka, vznikne nám krém. Väčšiu polovicu cibule s cesnakom dáme speniť na rozpálený olej, potom pridáme na hrubo nastrúhanú cuketu (aj so šupkou), trochu osolíme a dusíme cca 5 min. a necháme vychladnúť. Zvyšnú cibuľu nakrájame na drobno, a spolu s najemno nastrúhanou karotkou zmiešame s tofu krémom. Pridáme aj vychladnutú cukinu a troška droždia, ak treba, ešte dosolíme a okoreníme¹.

Seitan

1 kg hladkej pšeničnej múky

Múku vyhnetieme s vodou na cesto. Nalejeme dostatok studenej vody, aby cesto bolo ponorené a necháme 50 min. odpočívať. Cesto hnetieme vo vode tak dlho, kým voda nie je biela ako mlieko či smo-

tana. Bielu vodu vylejeme a postup opakujeme. Toto robíme, až kým voda ostane číra a z cesta sa už žiadny škrob neodplavuje. Začínáme so studenou vodou, potom môže byť vlažná, aby nám ruky neodmrzli a končíme zas so studenou vodou.

Surový seitan vložíme do veľkého hrnca s osolenou silne vriacou vodou a varíme 50 min. Ak ho varíme v celku, môžeme ho dať do mikroténového vrečka, lepšie sa potom krája na rezne či rezančeky. Uvarený seitan marinujeme v chladničke, najlepšie deň pred prípravou v ľubovoľnej marináde.

Jablkový koláč s čokoládou

1 balenie lístkového cesta
200 g varovej alebo horkej čokolády
1 kg jablák

Jablká očistíme a nakrájame na tenké plátky. Čokoládu rozpustíme, ja to robím v mikrovlnke, stačí minútka. Lístkové cesto rozvaľkáme a dáme na plech vyložený papierom na pečenie. Povrch cesta natrieme rozpustenou čokoládou a na vrch dáme jablká. Pečieme cca 15 – 20 minút pri 200°C. Upečené posypeme práškovým cukrom.

Pripravila **Markella**

¹ <http://www.mimibazar.sk/recept.php?id=39228>